

Umhvørvið

ALTJÓÐA umhvørvisdagurin í gjár fór í Harrans hendur uttan annað føroyskt hóvasták enn tað, FNU skipaði fyrri og sum hesin felagsskapurin skal hava tøkk fyrri.

HINVEGIN var lítið at frætta um henda serliga dag frá okkara almennu Føroyum ella kommunum. Hvør orsøkin kann vera, vita vit ikki, men hóast vit ikki beinleiðis vaða í maru til kníggja, átti ivaleyst av heimligum umhvørvistrupulleikum at verið at tikið til viðgerðar.

UMHVØRVISTRUPULLEIKAR okkara eru, umframt beinleiðis dálkingina, eisini víkjandi tilfeingi okkara, antin hetta er orsakað av ovurveiðu ella øðrum umhvørvisligum árinum í náttúru okkara. Alt er partur av somu sök. Troyta vit t.d. onkrar stovnar í ovurmát, ávirka vit eisini egghvøssu javnvágina, sum náttúran sjálf setir fyrri bestu líkindum fyrri flest møguleg fiski-, djóra- ella fuglasløg, so umframt at verja hóttar stovnar fyrri stovnsins skuld, má eisini dentur leggjast á ikki at ovurtroyta aðrar, sum eru føðslustovnar hjá teimum, vit nú einferð kunnu fáa mest burtúrur.

HESI viðurskipti vita vit eitt sindur meira um enn fyrri bert nøkrum árum síðan, sjálvt um viðgangast skal, at hetta neyðuga fyrilit mangan hevur verið ofrað politiskt.

MEN so umhvørvisrættvís, at vit fara at halda, at menniskjan hvussu víkir og vendir altíð er til bága fyrri allari náttúruvernd, ber ikki til at gerast sum fólk, ið nærum bert livir av náttúruni. Men fyrr vit ásanna, at vit eru sjálvsagdur partur av hesi náttúru, jú fyrr ber til at laga seg eftir náttúrugivnu treytunum eins og at fyrireika okkum til tey bakkøst, ein ovurtroytt náttúra altíð veitir teimum, ið gingið hava henni ov nær.

EINGIN ivast heldur í, at vánaligu stovnsútlitini í føroyskum sjógvi er eitt av hesum sjálvsögdu bakkøstum, sum livast má við enn eina tíð. Eftir er so bert at vóna, at vit framyvir verða dugnaligari til at umsita hetta lívsgrundarlag okkara í framtíðini — um tað yvirhøvur kemur aftur fyrri seg, um javnvágini øll ikki er heilt kollvelt fyrri longri tíð.

TÁ samanum kemur eru vinnu- og livilíkindini hjá øllum heimsins fólkum náttúrutreytað. Til ber tí líka lítið hjá teimum svøltandi í Afriku at ríva

upp við rót hvørt sindur av vøkstri og hartil grava upp hvørja hugsandi rót til matna sum hjá okkum at fiska havið tómt — um talan skal vera um eina toluliga framtíð.

LÍVSNJÓTARAR, sum vit mong eru, knípí tó hjá teimum flestu, sum bert hava til dagin og vegin, at ómaka sær til at skilja umhvørvistrupulleikar sum hesar í veruligum alheims høpi — og enn minni við at virka fyrri broytingum, serliga um hesar kosta okkum nakað. Men tekur heimurin sær ikki um reiggj, býðst honum heldur ikki í bøtur. Hetta verða vit bert at ásanna, heldur fyrr enn seinni.

HÓAST vit á havleiðum okkara ivaleyst verða nervaðir av »fremmandari« dálking, og tí einsamallir ikki røkka til at halda hetta stóra øki lýtaleyst, er og skal tað verða ábyrgd okkara, at gjørt verður tað, ið gerast kann fyrri at verja hetta lívsgrundarlag — ikki bert fyrri okkum, men øll um hesar leiðir.

VIT hava nú frætt, at bretska kjarnorkukøsturinn, sum vera skuldi í Dounreay, verður fluttur suður til Sellafield við Írsku havið. Dálkingin verður neyv-an minni av hesum, bert bilig-

ari fyrri køstaeigararnar, og vóna vit tí ikki, at góða mótstøðan, sum verið hevur móti hesi verkætlan, nú fer at linka, bert tí trupulleikin er fluttur nakrar fjórðingar suðureftir.

FÁKUNNA um óhugnaligu avleiðingarnar av vánaligari náttúruumsiting er helst í dag størsti umhvørvistrupulleikin í sjálvum sær. Helst hava vit sjálvir nú lært okkurt av okkara vitleysu stovnsrøkt seinnu árinu. Bert spell, at hesin lærdomur skuldi verða so dýrur. Men uttan upplýsing og aftur upplýsing í eitt nú »tilafturskomnu londunum« er als eingin vón um umhvørvisligar batar — batar, sum kunnu hjálpa hesum fólkum at liva við og av náttúruni.

TAÐ eigur tí ikki longur at bera til, heldur ikki hjá føroyingum, bert at hugsa um okkara egna umhvørvi. Tí mugu eisini vit av álvara vera við í tí skilabesta alheimssamstarvi um hesi viðurskipti. Men eins greitt er, at sópa vit ikki dyggiliga fyrri egnum hurðum er vónin um at verða hoyrdir lítill — ikki minst í kanska úti í heimi »misskiltum« umhvørvismálum, sum vit hava aðra hugsan um.

sosigaley

Dimmalætting

DAÐBLAÐIÐ

14. SEPTEMBER

FRIÐ FÖROYAR

NORÐLJÓÐ

Ber til hjá øðrum, ber eisini til hjá okkum

Bjarti Mohr, fiskasølu-
stjóri, skrivur í »Okkara
millum« m.a. um at inn-
flyta rávøru úr útheimin-
um:

Eftir ætlan eru vit byrjað
at innflyta rávøru úr
fremmandum londum. Rá-
fiskur er komin úr t.d.
Russlandi og Alaska og
royndist hetta fyrsta til-
takið væl. Kritikararnir
siga, at tað neyvan letur
seg gera at innflyta ráfisk
til Føroya. Teir siga eisini,
at tað neyvan loysir seg at
framleiða virkaðar vørur í
Føroyum. Til teir vilja vit
siga, at tað ber til í
Noregi og á Bornholm, hví
so ikki eisini í Føroyum?
Tað er eingin, sum sigur

at tað verður lætt, og
vandarnir eru nógvir, men
sum ein kendur føroyskur
vinnulívsmaður plagdi at
siga: »It is not the way the
wind blows — it is the way
you trim your sails!«

Skiljið trupul- leikarnar!

Í oddagrein skriva
Oyggiatjóndi um NFPU-
ráðstevnuna og filmin um
Jákup, sum varð vistur í
sjónvarpinum:

Henda ráðstevna fekk all-
ar føroyingar at skilja, at
rættin til lívið eru vit ikki
harrar yvir, men vit
kunnu vera við til at av-
gera hvussu lívið skal liv-
ast, antin sjálvi, ella at
onnur gera tað fyrri okk-
um.

Andveikraverndin í Fø-
royum hevur virkað sera
væl. Tað mundi bæði lagn-
an hjá Jákupi og øðrum
bera prógv um tá sólin fór
niður í havsbrúnni miku-
kvöldið.

Men vónin er, at tann
neistin, ið 19. ráðstevnan
kveikti, ongantíð má
slókna millum manna.
Tey, sum arbeida við
mennigartarnadum,
hava brúk fyrri at sokallað
»normal« skilja trupulleik-
arnar tey arbeida við.

Timburmenn

Flestu fólk stríðast inn-
hýsis við sinum timbur-
monnum, men Oyggiatjó-
ndi skriva um sínar:

Hann fær eina stíva kenn-
ing um vikuskiftið. Timb-
urmenninir vórðu verri
enn annars.

Kom at hugsa um bolla-
riðið í sjónvarpinum, sum
tá bara gjørdi kenningina
betri. Kom so pínadoy eisi-
ni at hugsa um lands-
stýrismanningina, sum
fórði til, at timburmenn-
inir fóru til arbeiðis uppá
yvirtíð.

Ímyndaði sær, at Svend
Aage Ellefsen var lög-
maður og Tummás Arabo
kirkjumálaráðharri. Og nú
píndi av tí allar fúlasta.
Hann sum annars, í síni
sálgu trúgu, hevði havt
máfunna á Cicilia í hugan-
um.

Men tankar kosta sum
kunnugt onki annað uttan
stórvasak av sáluni við
hvørt. Og hví ikki eisini
Marita sum lakk-genta?
Tað er líkasam eitt sindur
festligari. Og ein pen-
ramma um blað-horuna á
Argjum... SOSialin.

Neyðars næst- formaður

Eins og býráðsformað-
urin í Havn hevur
søknaft eftir
føroyskum málning-
um, tykist sum næst-
formaðurin í býráð-
num nú er farin at
søknaft eftir býráðs-
formanninum.

Í blaðsamrøðu sigur
Lisbeth L. Petersen,
næstformaður, at hon
heldur tað ikki vera
rætt, at býráðið
keypí upp list og hon
sigur seg vera sera illa
nøgda við, at býráðs-
formaðurin ikki letur
onnur vita hvat hann
tekst við í embætti sin-
um.

Sum kunnugt er bý-
ráðsformaðurin ein av
teimum, sum helst
skal leggja veðurfastur
fyrri at støðast heima.
Í løtuni sigst hann
vera í Týsklandi fyrri

at læra seg málið har
og kunna seg í EF-
spurningum.

— Men hann sigur
ikki mær, hvagar
hann fer, sigur næst-
formaðurin... Neyð-
ars næstformaður.

At geva næstfor-
manninum góð ráð er
helst nyttuleyst. Men
vit kunnu kortini við-
merkja, at býráðssam-
gongja telur ikki fleiri
enn sjei av trettan.
Tað vil so aftur siga,
at allar sjei atkvøð-
urnar skulu til — eis-
ini tann hjá næstfor-
manninum — at leggja
politisku linjurin.
Eisini tá talan er um
at keypa málningar
fyrri 200.000 krónur í
hesum døgum, øll onn-
ur mugu repa seglini.